

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenke in upokoјence.

Nekaj aktualnih vprašanj

tičočih se Nabavljalne zadruga držav. nameščenec v Ljubljani.

Ako pregledamo oba članka v prejšnji številki, vidimo, da je zadruga v Mariboru dosegla zavidanja vreden razvoj, naša ljubljanska pa je ta leta živovarila. Za nas je važno, da v Ljubljani že eksistira zadruga in kakor smo zvedeli, da pridobiva v zadnjem času na številu članov in kaže naraščajoč promet. Tu je zastaviti delo. Treba je izkoristiti razpoložene tovarišev za vstop v zadrugo in istega doseči pri vseh uradnikih.

Zdi se, da se pojavlja instinktivno neka skrb, ki nas tira v organizacijo, katera ima za cilj naša ekonomična vprašanja. Politika v širšem pomenu besede je stopila v ozadje, politika je danes vsakdanji kruhek, vsak dinarček. Vse se organizira, še gospodje s težkimi milijoni ustvarjajo truste. Kdo pa ve, kakor pot bo ubral bodoči razvoj gospodarske organizacije človeške družbe? Mi vemo samo za osnove, da ostane borba za obstanek, da ostane prednost močnejšemu nad šibkejšim in da ostane nekaj kulture, ne vemo pa za oblike, v katerih se bo v bodočem razvoju pokazala ta borba. Mogoče so pa ravno zadruga tiste, ki bodo tvorile eno glavnih teh oblik. Teoretično je to povsem mogoče, praktično se kažejo ugodne konture. Uspehi sicer ne zadovoljujejo človeka, ki je nestrpen, toda dandanes se vrše povsod nagle spremembe in kar čez noč lahko pride dejstvo, ki nas udari neusmiljeno po glavi, če ne bomo pripravljeni. To je prvo aktualno vprašanje, biti pripravljeni na to, kar slutimo, da prihaja. Odgovor je: vsi uradniki v zadrugo in čimprej ne glede na to, ali se koristi pokažejo kar čez noč. Žrtev je dandanes za marsikoga sicer težka, ker nas je večina prisiljenih, da računamo z vsakim dinarjem. Plačati je pač za delež enkrat za vselej 100 Din v desetih mesečnih obrokih. Jamstvo je pa do zneska 1000 Din, ki praktično komaj pride v poštev pri naših urejenih razmerah in osobito še vsled določb § 56 zakona o zadrugah državnih nameščenec v dne 3. novembra 1931, št. 566/31 Službenega lista, ki dajejo Zvezi zadrug veliko pravic v svrhu zaščite interesov zadrugarjev.

Upravni odbor zadruga mora tedaj stremeti za tem, da pridobi nove člane. Glede na določbo zgoraj navedenega zakona, da sme vsak član, kadar želi, izstopiti, bi trebalo združiti akcijo za pridobivanje novih članov tudi s tem, da se doseže pri dosedanjih in bodočih članih izjava, da ne bodo izstopili v

prihodnjih 10 letih. To ima velik pomen za vprašanje hitreje izpopolnitve razni naprav zadruga, ker je s tem po dan zadrugi sigurne kredit za daljšo dobo, ki bi znašal 2.000.000 Din. Napačno bi namreč bilo iz ekonomskega stališča, da bi se investicije trgovske narave vršile postopoma z naraščanjem članov, ker bi se s tem trosila po nepotrebnem obratni glavni z vednim predelavanjem in prenavljanjem raznih sredstev v obratu. Treba je pač vzeti v kalkucijo pri vsaki adaptaciji minimalno število 2000 članov, ki je v najslabšem slučaju dosegljivo za Ljubljano.

Pridobitev članov bi se gotovo pospešila s sestanki, na kojih bi se pojasnilo stanje zadruga in vse okoliščine, ki niso mnogim uradnikom niti znane. Nadalje bi se mogli postaviti v vsakem večjem uradu in vsakem resorzu zaupniki, ki bi dali potrebne informacije zadrugnemu vodstvu in članom. Vsekakor je nujno potrebno, da je vsak uradnik vsaj mesečno informiran po tisku o vsem, kar se tiče zadruga.

V zvezi z vprašanjem pridobivanja novih članov in poživljenja delovanja zadruga je potrebno, da se vsi dosednji člani zanimajo za občni zbor zadruga, katerega je pričakovati v prihodnjem mesecu, zakaj takle občni zbor ni prav nič po svojem delovanju podobon onemu naših navadnih društev. Na njem polaga dosedanja uprava račune tako o poslovanju kot o doseženem uspehu. Le to, in ne mogoče osebe odbornikov, kot je navada pri omejenih društvih, je glavno vprašanje. Tem vprašanjem primerno mora občni zbor reagirati, dati zaupnico ali pa z nezaupnico prisiliti člane uprave, da odstopijo. Člani morajo na občnem zboru najti za pravilno rešitev med seboj z možko besedo kontakt, da lahko mirno preudarijo odločitev. Le tako je mogoče rešiti vprašanja, ki jih rešuje občni zbor in le na tak način je mogoče pri eventualnem zbiranju oseb za upravni in nadzorni odbor odbrati osebe, ki uživajo splošno zaupanje. Saj je to zaupanje važno tudi za izbrane osebe same, ker le ono jim daje oporo pri njihovem delovanju, ki je dostikrat združeno z veliko odgovornostjo. Sedenja in vsakega odbora dolžnost je, da dan občnega zbora tako razglasi, da bo gotovo vsak član o njem obveščen.

Poglejmo sedaj na sredstva, ki jih ima naša zadruga v tem momentu. Ker ima okrog 1000 članov, a komaj 500 kupujočih, ima kredita dovolj za ob-

rat, ako denar kroži med nakupom in prodajo. Toda kdor si je le površno ogledal prostore zadruga in si predstavlja uredbo prostorov mariborske zadruga, na kratko opisano v zadnji številki »Našega Glasu«, bo stal pred težkim problemom. Ti prostori morajo biti že sedaj, ako ne premali, pa vsaj skrajno nerodni. Skladišče je ločeno od trgovine po dvorišču. Trgovina ima sama tako lego v hiši, da je težavna vsaka adaptacija, ki bi omogočila hitrejše poslovanje, ter današnjim razmeram primerno higiensko preureditev. Blago se prenaša sem ter tja, kar povzroča brez potrebe stroške. Poleg tega ovira to poslovanje uslužbenec sploh. Tudi vplivajo taki lokali in taka organizacija odbijajoče na člane oziroma na njihove žene, ki so v tem pogledu kaj občutljive. Te prostore ima zadruga sicer zastonj od erarja, toda ne vemo, ali ni to darilo mogoče tudi oviralo, da se ni moglo vršiti poslovanje tako, kot je želel odbor in člani in s tem zadržalo v preteklosti večji razmah zadruga. Kaj storiti? Upravni odbor, ki to vidi, bo imel pri današnjih razmerah težko nalogo ob reševanju tega problema. Radi tega smo ravno uvodoma navedli, da je potrebno, da se člani zavežejo ostati v zadrugi najmanj 10 let. Povoljna rešitev ni drugače mogoča kot z novimi ali drugimi lokali. Sedanja lokali so sposobni kvečjemu za posrežbo sedanjega števila članov in še za to so potrebne moderne adaptacije. Sicer pa bi se kakršnekoli adaptacije smele napraviti le z odobrenjem gospodarja in le pod pogojem, da ostane zadruga še par let v posesti prostorov. Tako zagotovilo bo najbrže težko doseči in je zadruga v sedanjem položaju ali pa tudi če se zboljša po številu članov, poslovanju in lokalu, vedno v nevarnosti, da bo postavljena na cesto.

Obrnite vprašanje kakor hočete, cilj, in to že v bližnji bodočnosti, mora biti pridobitev novih lokalov. Menda je Zveza zadrug že nudila potrebni kredit pred leti, sam Bog ve, zakaj se ni sprejel z odprtimi rokami. Ali je Zveza še danes tega mnenja, nam ni znano. Moramo torej gledati, da postavimo temelj za to rešitev. Seveda da ne mislimo na kako potratno zidanje. Potrebno bi bilo po mariborskem načrtu postaviti zgradbo z vsemi adaptacijami, ki bi imela vedno trajno vrednost ter se vzdržati pri tem vsakega nepotrebnega izdatka. Taki prostori bi bili mogoči za razširitev obrata na razne panoge ali pa vsaj za izpopolnitev popolne moderne oskrbe članov z živili in drugimi specerijskimi po-

trebščinami. Taki prostori in po njih olajšano odlično poslovanje razdelitve živil bi moralo privedi v zadrugo prav vse državne uslužbenke. To nam dokazuje zopet Maribor.

Preskrba s kurivom je za državne uradnike tudi važen problem. Naša zadruga se je kaj pozno začela baviti z istim. Komaj je pa vzela stvar le malo resno v roke, je zadovoljila vsaj deloma člane in podprla z dobičkom te panoge celotno svojo bilanco. Ni nam podrobno znano, kako se vrši ta preskrba. Vendar bi zadruga morala imeti pri 500 članih skladišče, da bi vsak čas lahko postregla člana s suhim in dobrim kurivom v poljubni množini. Menda imajo poštni uslužbenec primeren prostor. Ali se ne bi dalo spozumno z njimi s prav malimi stroški urediti na istem skladišču za drva, premog in tudi garažo? Saj bo vsak čas potrebno nabaviti tovorni avtomobil, ako se promet množi kot se sliši. Upoštevati je, da so suha drva mnogokrat 100 do 200% več vredna nego mokra ali napol suha. Večina uradništva nima idealne drvarnice, kjer bi se drva sušila. Potrebna je torej taka skupna drvarnica, ki lahko vsak čas postreže člana z zaželeno količino drv. Tudi so naše klimatične razmere nesigurne. Dolgotrajen sneg ali dež povzroči dvig cen in pomanjkanje kuriva. Zadruga drvarnica bi morala odvzeti uradnikom vse te skrbi.

Važno vprašanje pri zadrugi so tudi uslužbenec. Kdo kupuje, zbira, določa blago in cene in na kak način pri sedanjem ustroju zadruga, nam ni znano. Verjetno dela to odbor ali člani istega. Upravnik v smislu pravil zadruga nima. Imela je menda nekega poslovodjo, ki se je baje izkazal za nesposobnega, a mu ni v pravem času niti odpovedala, ter ima baje z njim še nezaključene račune. Baje ima zadruga sedaj med uslužbenec izvrstno mlado moč. To bi morala vzgojiti na ta način, da jo pošlje v prakso k železničarski zadrugi ali v Maribor.

Kakor hitro zahteva naraščanje obrata, potreben je za vodstvo istega upravnik, ki ima širše trgovske in gospodarske sposobnosti in moralno kvalifikacijo. Takega je potrebno primerno nagraditi. Ako se zadene pravega, je več kot pol bitke dobljene. Odbor sam pa je tu za reševanje važnih nevsakdanjih vprašanj in za nadzorovanje.

To so po našem menju v tem stanju zadruga važna vprašanja, katerih rešitev je nujno potrebna. Dobro bi bilo, da se k stvari še kdo oglasi s svojim mnenjem. L. b.

Marc Aulès:

Vrv se je pretrgala.

»Vrv se je pretrgala...« Glas mu je običaj pri teh zadnjih besedah. Kratko in tenje mu je odgovorilo kot odmev. Potem je starec, ki je poslušal tragično pripoved, zamišljal, kakor bi hotel še bolj zgoštevati kruto sliko: njegovo hčerko je odnesel snežni vrtnec in valj se v neizmerno razpoko, med tem ko njen brat in njen mož držita v iznemogljivih rokah edino še košček pretrganega konopa...

Očetov pogled je krožil od moža, ki je od žalosti ves poparjen stal pred njim, proti sinu, bratu ponesrečenke, ki je sedel ali bolje ždel ves potlačen in otopen v naslanjaču.

»Sinko, si ti držal Suzano?« Ob tem imenu se je mladenič zdrznil. Pogled se mu je zasvetil.

»Sem, oče. Vsi trije smo bili privezani. Suzana je hotela iti prva, jaz sem bil drugi, Friderik pa zadnji... Staza ni bila nič nevarna in vrv je bila močna... Jaz ne razumem... ne razumem...«

Poslednje besede je ponovil enolično in brez poudarka kakor v blodnem prividu. Pozabivši za trenutek mrtvo hčer, je oče mislil samo na živega, nesrečnega sina in se mu približal.

»Pojdi, preobleci se, potem pa leži in užij kako mirilo, ubožec.«

In mladenič je vstal. Ker ga je ovirala od snega težka obleka, je nerodno odkorakal, počasi in pretrgano kretajoč.

Zunaj je snežna belina tekmovala z modro bleščavo neba in hotel, čepeč pod goro, je bil videti uničen od vse veličastnosti Alp.

Albert Erlanger je prebil noč kakor v popolnem ugonobljenju vsega svojega bitja. Potem se je prebudil. Pogled iz hotelske sobe, bele in jasne, ga ni domislil ničesar. Z nemirno roko si je segel na čelo. Pri vsem tem pa je bilo nekaj... Ta dan ni bil drugim enak. A kaj pomeni ta vrv, ovita okoli života, ta hribovazna vrv, tako čudno pretrgana na enem koncu? Ah, sedaj pa se je spomnil... V razjarjenih valovih, nalik zlobnim živalim, so mu vsta-

jali najmanjši dogodki tega usodnega dne bolesto iz prepadoč otemnelega spomina. V blazini je nesrečnej dušil svoje ihtenje in stokal: »Suzana, Suzana!« In v navalu onemoglega srda je stiskal pesti, oziraje se proti gori, ki se je s svojo ponošno belino in z mirom rogala njegovi bolesti. Trdi dotik z vrvo ga je znova ranil. Ko je minilo prvo začudenje, je zopet videl ves prizor. Njegov svak in njegov oče ga spremita v njegovo sobo, on pa je ves iz uma in hode po vsaki ceni obdržati na sebi to prekleto vrv, prvi vzrok njegove nesreče. Spomnil se je svakove vne.

»Pa saj to je smešno, ranili se boste.« Domislil se je pa tudi svoje lastne prizadevnosti. Njegov svak? Albert je sedel na posteljo in si z rokama objel kolena, da bi bolje premislil. Njegov svak? Kako slabo ga je sodil in s kolikšno lahkomišelnostjo je pred odhodom iz Pariza sprejel slabe govorice. »Friderik je kvartopirec, razuzdaneč, njegova žena je silno nesrečna ob njem... Težka gospodarska vprašanja ju razdvajajo in zakon gre v propast.«

Nepremišljene govorice hudobnih jezikov, za katere na srečo njegov oče nič ne

ve. Friderikova žalost, vsaj tolika kot njegova, ga je mahoma priljubila mlademu možu, ki dotlej nikoli ni maral za hladno, daljno in zagonetno bitje, imenovano Friderik Pičtri. Saj res, njegov svak je prav povedal. Ta vrv okoli pasa ga ovira. Odvil jo je in za trenutek obdržal v roki pretrgani konec. Solze so mu stopile v oči in pogleda ni mogel odmekniti od razparanih vlaken. Iznenada je planil k oknu in ob svetli dnevi luči pregledal vrv. Bila je spletena iz treh krepkih konopnenih vlaken, ta pa zopet iz več niti: kako je mogla tako brž odnehati pot teže toli lahkega telesa, kakršno je bilo Suzanino? Ah! Albert je sedaj razumel ta tuobni zakaj. Če se je polovica stremenov pretrgala, se je zato, ker je hudoledski nož poprej prerezal ostale pramene.

Slepeče sonce je odsevalo s snega in vročina je bila ne glede na višino tolikšna, da si je Albert slekel svoj nepremočljivi suknjič. Friderik je storil takisto. Možaka nista govorila, razburjenje ju je dušilo. Tule, na kraju tega razcepa se je pripetila

Beograjska stanovanjska anketa.

(Konec.)

Za zastopnikom zagrebških javnih nameščencev g. Fr. Petrovićem, o čigar govoru smo zadnjič poročali, je govoril v imenu ljubljanskega akcijskega odbora za znižanje najemnin, v katerem so zastopane mnoge ljubljanske strokovne organizacije državnih uslužbencev in upokojevcev, g. Makso Lilleg. Naglasil je, da so pripadniki srednjega stanu, to so predvsem vsi tisti, ki živijo od umskega dela in od dela svojih rok, najštevilnejši v državi in da so njihove gnotne razmere naravnost obupne. Vsi javni in zasebni nameščenci opravičeno pričakujejo od te ankete olajšanja svojega življenja, zlasti so pa prepričani, da bo država sama našla način, da se njihovim upravičenim zahtevam ugodijo. Sicer so pričakovali, da bodo hišni gospodarji sami uvideli neznošni položaj najemnikov in znižali najemnine, vendar je ta nada varala. Samo neznatno število hišnih gospodarjev je znižalo najemnine za prav malenkostne zneske. Ker je stanovanje za življenje najpotrebnejše, si mora človek pritrpati pri vsem ostalem, stanovanje pa mora imeti za vsako ceno. Nato je govornik navajal podatke o naraščanju najemnin v Dravski banovini, naglašal posebne socialne razmere v Sloveniji in izjavil, da najemniki sedanjih pretiranih najemnin nikakor ne bodo mogli plačevati, zato prosi, naj se to vprašanje čimprej reši, če ne bo srednji stan popolnoma propadel.

Zastopnik bančnih in zasebnih nameščencev g. Fadil Kurtagić iz Zagreba je razpravljal o gnotnih težavah, v katerih živi ves stan umskih in ročnih delavcev. Gibanje za znižanje najemnin se je pričelo spontano in je najočitnejši dokaz težke gospodarske situacije in zmanjšanja plačilne moči ogromne večine prebivalstva. Nesorazmerno pretirane najemnine tvorijo glavni del izdatkov javnih in zasebnih nameščencev, zato je treba, da se stanovanjsko vprašanje čim prej reši. Ker so na zagrebški anketi, ki se je v tem predmetu vršila minilega decembra, izjavili hišni lastniki, da je v njihovi organizaciji včlanjenih komaj 40% hišnih gospodarjev, vsled česar organizacija ni pooblaščenca govoriti in delati v imenu vseh, je treba, da vzame vlada sama rešitev tega vprašanja v roke.

Zastopnik inženjerske zbornice v Beogradu g. ing. M. Smiljanić je po poročilih v dnevnikih razpravljal o vprašanjih samo s strokovnega stališča, s katerega naj bi se tudi rešilo, ne oziraje se na prizadete stranke, t. j. najemnike in hišne lastnike. Po njegovem mnenju pri nas sploh ni stanovanjske krize, zato je mogoče govoriti kvečjemu o previsokih najemninah poslovnih lokalov v glavnih ulicah.

Zastopnik ljubljanske mestne občine g. Ivan Tavčar, predsednik Delavske zbornice v Ljubljani, je izvajal, da se more stanovanjsko vprašanje zadovoljivo rešiti samo s pospešenim zidanjem novih hiš. Stavil je določne predloge, med drugim naj se amortizacija novih stanovanjskih poslopij porazdeli vsaj na dobo 30 let. Ugotovil je, da so današnje najemnine pre-

visoke in da so se leta 1931. samo v Ljubljani povisale za 7 milijonov dinarjev. Tako izrabljanje najemnikov je nemoralno. Zato je treba najemnine znižati vsaj za 30%. Pretirane najemnine niso niti v interesu države, niti ljudstva. Predlagal je, naj bi tudi država in banovine, pri katerih doslej ni bilo opaziti večje inicijative, pomagale občinam pri grajenju novih stanovanjskih hiš. Z zakonskimi določbami naj se onemogoči tvoritev kartelov, ki podražujejo stavbni material in s tem ovirajo gradbeno akcijo. Treba je, da se izdajo primerni ukrepi proti spekulaciji z zemljiškimi rentami. Stavil je za vzgled ljubljansko občino, ki je za stavbno akcijo izdala doslej nad 62 milijonov dinarjev.

Za njim je govoril še en zastopnik zagrebških najemnikov, nato pa odposlanec osrednjega tajništva Delavskih zbornic g. Krekić. Navajal je, da je razmerje med najemniki in hišnimi lastniki nenaravno. Dočim so do pred vojne javni in zasebni uslužbenci in delavci razmeroma malo izdali za najemnine, tako da so n. pr. državni nameščenci krili prav vse stroške najemnin samo iz svojih stanarin ter jim je ostala za druge življenske potrebe vsa njihova plača neokrnjena, morajo danes plačevati za stanovanje do polovice vseh prejemkov in še več. Razlike med višinami najemnin v raznih mestih so prav znatne. Tudi v posameznih poslopijih se najemnine močno razlikujejo. Zato bi bilo treba vsa stanovanja točno porazdeliti v razrede, oziraje se na stare in nove hiše in naj bi se z zakonom zaščitila samo stanovanja, ki ne presegajo po svoji velikosti minimuma, potrebnega človeku za dostojno stanovanje. V Beogradu je bilo n. pr. leta 1921. približno 130.000 najemnikov oz. njihovih rodbinskih članov, stanovanj pa niti 12.600. V vsakem stanovanju je torej stanovalo povprečno nad 10 oseb. Ker navadno računamo družino s 5 osebami, je bilo torej stanovanj za polovico družin premalo. Seveda so si morali zato ti najemniki brez zdravih stanovanj poiskati zavetje po kletah, v barakah in drugih brlogih. Posledica tega nehigijenskega stanja je 90% jetičnih otrok v Beogradu, ki je z jetiko najbolj okuženo mesto pri nas. Intervencija državnega oblastva je v stanovanjskem vprašanju neobhodo potrebna. Zlasti naj se obdavčijo vsa nezazidana stavbišča v mestih z visokim davkom (v Ljubljani imamo s tem prav slabe izkušnje, op. ur.), prav tako tudi vsa izrazito luksuzna stanovanja, ki so sorazmerno prav za prav cenejša od malih družinskih stanovanj, katerih primanjkuje. Iz dohodkov naj bi se pa pospeševala gradnja srednjih in malih družinskih stanovanj. Dokler ne bodo država in samoupravne poedinice započele energetske akcije za izgradnjo zadostnega števila srednjih in malih stanovanj, naj se uvede zopet stanovanjska zaščita po prejšnjem vzorcu. S tem se bo najemnikom vsaj začasno omogočilo nekoliko lažje življenje. To je pa nujna in neodložljiva potreba, ker kriza čim dalje bolj pritiska ves srednji sloj, ki

stoji že na robu gospodarskega propada.

Odposlanec Državne hipotekarne banke g. Dinić je izvajal, da je akcija ministrstva za socialno politiko sicer brez dvoma dobro mišljena, da pa utegne povzročiti katastrofo. To pa zato, ker najemnine itak padajo in bi Državna hipotekarna banka, ki je vložila mnogo denarja v poslopja, prišla zaradi prisilnih zakonskih odredb v težaven položaj. Izjavil je pooblaščen, da ni bilo treba na ta način reševati tega vprašanja in povzročati razburjenje ter spravljati s tem v nevarnost državni in zasebni kredit.

Zastopnika beograjske in sarajevske občine sta mnenja, da najemniškega vprašanja ni mogoče rešiti, dokler se ne preuredi stavbni red in gradbeni zakon. Beograjska občina smatra, da je nemogoče podvzeti karkoli, da se prisilno najemnine znižajo, v Sarajevu pa baje (?) sploh ni stanovanjske krize in so stanovanja prav poceni.

Zastopnik železničarske strokovne organizacije v Zagrebu dr. Berger trdi, da je v Zagrebu mnogo praznih stanovanj in poslovnih lokalov, katerih lastniki za zahtevane prekomerne najemnine ne morejo oddati. Potrebna je torej nujna intervencija države, da se socialno šibkejši zaščitijo pred popolnim propadom. Treba bi bilo pa spremeniti tudi obči državni zakon in zlasti način plačevanja najemnin-skih obrokov.

V imenu mariborskih hišnih lastnikov je govoril upokojeni računski inšpektor g. Otmar Meglič. Vsebina njegovega govora iz časopisnih poročil ni točno razvidna, zagovarjal pa je menda splošno stališče hišnih gospodarjev, ki so proti znižanju najemnin in proti zakonskemu maksimiranju istih, oz. sploh proti slehernemu poseganju državnega oblastva v to vprašanje.

Odposlanec sarajevske Delavske zbornice je pozval državo in samoupravna telesa, naj po vzgledu ljubljanske občine prično z vsemi močmi pospeševati stanovanjsko akcijo, da se čimprej zgradi čim več malih in cenčnih stanovanj. Razkošnih palač in luksuznih stanovanj je že preveč, saj mnoga stoje celo prazna, malih stanovanj za uradništvo in delavstvo pa še vedno primanjkuje, kolikor jih pa je, so pa neznosno draga.

Nadaljnji zastopniki hišnih lastnikov iz Osijeka, Zagreba in Beograda so vsi odločno zavračali zahteve najemnikov, naj bi se spet uvedla nekdanja stanovanjska zaščita in se izjavili odločno zoper maksimiranje najemnin v kakršnikoli obliki. Predsednik Zveze društev hišnih posestnikov gosp. Ivan Frelieh iz Ljubljane je skušal dokazovati kakor ostali govorniki hišnih lastnikov, da le-ti preživljajo prav tako hudo krizo, kot ostali sloji. Če so se najemnine nekoliko zvišale, so pa morali za časa stanovanjske zaščite hišni lastniki nositi težka bremena v korist splošnosti. Govornik je odločno zavračal sleherno zahtevo po zakonskem znižanju najemnin. Znižanje najemnin je baje nemogoče, dokler se vse javne dajatve ne zmanjšajo. Navajal je, da

so v Dravski banovini stanovanja prav za prav najcenejša. V Ljubljani velja enosobno stanovanje 200 do 400 Din, dvosobno 500 do 800, trisobno pa 900 do 1300 Din. Tudi za stare hiše bi bilo znižanje najemnin na predvojo paritetno krivično, to pa z ozirom na razne modernizacije in adaptacije. Po njegovem mnenju je umešavanje države v stanovanjsko vprašanje popolnoma nepotrebno in stvari škodljivo.

Zastopnik Zveze gradbenih podjetij se je pridružil temu mnenju in poudarjal, da bi prisilne zakonske odločbe ustavile stavbno podjetnost, ki je itak že skrajno mala, s čemer bi se brezposelnost še povečala.

Zastopnik beograjske trgovske zbornice je predlagal, naj se sestavi ožja komisija stavbnih strokovnjakov, najemnikov in hišnih lastnikov, ki naj ponovno prouči vse vprašanje in izdela določne predloge.

Zastopnik Zveze hrvaških obrtnikov je naglašal, da obrtniki zaradi visokih stanovanjskih najemnin prav težko živijo. Zato je treba posebno za poslovne prostore najemnine znižati. Zastopnik Zveze denarnih zavodov je pa nastopil proti znižanju najemnin, ker bi to zmanjšalo donosnost hiš. Po njegovem mnenju naj se vprašanje prepusti svobodni konkurenci.

Med razpravo je minister za socialno politiko g. Ivan Pucelj s krajšim govorom pozdravil zborovalce in poudaril, da je bila anketa sklicana na željo prizadetih, da reši to vprašanje, ki pa ni lahko. Izrazil je željo, naj bi zborovalci iskali konkretne rešitve za problem in predložili določne smernice v ta namen. Vsak zakonski ukrep glede stanovanjske zaščite bi značil poseganje v zasebno lastnino, kar pa presega pristojnost ministrstva za socialno politiko. Tako odločbo bi mogla izdati samo celokupna vlada. Zato je najprimerneje, da se ta pereči problem sporazumno reši.

Ko so vsi govorniki zaključili svoje govore, je dne 26. januarja zvečer predsednik ankete g. dr. Hofmanović zaključil isto in ugotovil, da sicer ni privedlo razpravljanje do konkretnega sporazuma, vendar je pa ministrstvo dobilo jasno sliko položaja in stališč, kateri zastopata obe stranki. Na temelju zbranega gradiva bo ministrstvo za socialno politiko moglo točno proučiti situacijo in izdati ukrepe, ki se mu bodo zdeli primerni in potrebni.

Iz poteka ankete je razvidno, da hišni lastniki nikakor niso voljni, da sami znižajo najemnine in s tem slede splošnemu razvoju cen, ki kaže očitno tendenco padanj. Pokazalo se je tudi, da so vsi razlogi socialnega in moralnega značaja, katere so navajali najemniki, ostali brez učinka. Ker je pa notorično, da je sedanje stanje za ogromno večino najemnikov, zlasti za vse državne pa tudi zasebne uradnike, uslužbence in delavce, skratka za vse stalne nameščence nevzdržno, ni dvoma, da bo država morala poseči vmes in z zakonom zagotoviti socialno šibkim slojem možnost vsaj najskromnejše eksistence. To pa brez maksimiranja najemnin zaenkrat ni izvedljivo.

Zase dela, kdor dela za „Naš Glas“

nesreča... Dno tega brezna počiva Suzanino telo, pokopano pod snegom... Navzle neuspešnosti prvih raziskav je ubogi oče tolikanj moledoval sina in zeta, naj nikar ne odhajata s tega žalnega kraja, preden niso še enkrat vsega preiskali, da Friderik in Albert nista mogla odreči... In sedaj sta bila oba sama tukaj, med tem ko je skupina vodnikov po breznu vršila reševalski posel.

Čudna reč — Friderika Pičtrija ni nič mikalo, da bi se bil spuščal v nevarnost in stikal po globeli. Tudi Albert je našel vzrok, da je pustil vodnike same v tokavo. Molk vlada vse na okrog, ta pretresljiva tišina silnih višin, ki jo le tu pa tam premoti hrušč glasov iz skalne globeli: klic reševalcev, ki drug drugega vprašujejo...

Pičtri sede, truden od te negibnosti in nemara tudi poparjen od predsinočnih tragičnih spominov. Albert ostane na nogah nasproti njemu. Oči se mu nenavadno bliskajo, kakor da jih prešinja vročica, in jih ne odrta od njega. Z isto vrvjo sta zvezana oba moška, ki sta med oddihom

tako zatopljena v svoje misli, da sta se eden kakor drugi pozabila odvezati.

Mahoma se Friderik zdrzne iz svoje sanjarije.

»Kaj pa delate?« zakriči.

Albert ima v roki odprt nož in narezuje vrv, ki ga veže na njegovega svaka.

»Kaj počenjate?« ponovi Friderik, a glas mu je hripav in pogled zbeigan.

Izpremenjen glas, kot brezoseben in daljen, mu odgovori, medtem ko nožič nadaljuje svoje opravilo:

»Rad bi vedel, ali napol prerezana vrv more zdržati težo človeka...«

Dogovoril ni. Friderik je bil peskočil in iz oči mu je Albert čital tolikšno besnost in tolikšno mrznjo, da se je odmaknil z odprtim nožem v roki.

»Podlež, izdal si se. Ti si bil narezal vrv.«

Friderik je v togoti stisnil pesti. Njegova nepreudarjena besnoba je ta trenutek razodela skrivnost njegovega zločina.

Moža sta si molče stala iz lica v lice, vsak je oprezoval, da bi presenetil drugega ter izkoristil prvo šibkost. Eden njiju

je moral izginiti. Kdo bo zmagal: morilec ali tisti, ki ga je razkrinkal?

Hitro je bilo treba opraviti. Vsak treznotek utegnejo prilesti vodniki iz prepada.

Ako je bil Friderik velik in čvrst, je pa bil Alebrt mlad in vitek. Imel je zgolj svoj nož, a nasprotnik je imel cepin, opasnejše orožje. Nekaj trenutkov je Pičtri mrko prežal in nato se pogljal z dvignjenim cepcem. Albert je odskočil in Friderik se je opotekl zbog silovitega zaleta. Po bliskovo se je mladenič zaletel s sklonjeno glavo na sovražnika, preden je ta našel ravnovesje. Veliko telo se je zamajalo nad breznom, roke so se razprostrle v obliki križa. Albert je zamižal, se storil trdega, čuteč, da ga to telo, navezano na njegovo, vleče proti ponoru... Zdajci se je čutil otet... In vrv se je pretrgala.

A. D.

Obleke kemično čisti, barva, plislra In lika tovarna J O S. R E I C H.

Francis Carco:

Sprava.

Na pokopališču je gospod Filip dosti bolj jokal kot gospod Baudin, čigar ženo so pokopavali. Vsi ljudje so se čudili. Videl so oba moža, oblečena v črno, in vsi so sočustvovali samo z gospodom Filipom.

Komaj je duhovnik vrgl prvo lopatico prsti na rakev, se gospod Filip, ta dobrodušni orjak, ni mogel več premagovati. Klicel je umrlo po imenu. Govoril je tisoč nesmiselnih besed pokojnici in se tako iskreno predal tugi, da je gospod Baudin, ki je bil navadno zelo vase zaprt, nenadoma prišel glasno tožiti.

»Ah! Berta!... Berta!...« je hlipal.

Nato je objel gospoda Filipa in si ga pritisnil na prsa. Bil je siv, ledenomrzeln zimski dan. Zemlja je od vsakega koraka odmevala, kakor da so pod njo zgolj prazne shrambe ali nekake čudovite dvorane. Ko sta odhajala s pokopališča, se je gospod Filip s stiskom rok zahvaljeval pogrebcom. Gospod Baudin ga je mirno gledal in šel nato z njim, počasi in ves žalosten. Oba

DR. I. KRONVOGEL, Maribor:

Beseda k ureditvi pokojnin.

Brez nadaljnega dokazovanja se more trditi, da po zakonu z dne 31. marca 1931. upokojeni državni uslužbenci (najnovejši upokojenci) ne dobivajo višjih pokojnin, nego so jim za življenje potrebne. Iz tega sledi logični zaključek, da so pokojnine po zakonu z dne 31. julija 1923. upokojenih drž. uslužbencev (novoupokojencev), ki znašajo okroglo le $\frac{2}{3}$ in pokojnine še pred tem zakonom upokojenih drž. uslužbencev (staroupokojencev), ki znašajo okroglo le $\frac{1}{4}$ najnovejših pokojnin, tudi za najskromnejše življenje prenizke.

Da je tu treba od pomoči, je obče priznано. Državna uprava se je opetovano lotila rešitve tega vprašanja, naletela pa je vedno na denarne težave, katere so v zadnjem času zaradi obče gospodarske in denarne krize še večje. Te razmere, zdi se mi, zaenkrat izključujejo enopotezno ureditev državnih pokojnin, ker za to ni sredstev. Češkoslovaška republika je to ureditev razdelila na štiri leta. Taka rešitev zadeve je dobra, dela pa precejšnje težkoče v državnem proračunu.

Najenostavneje in brez vseh težkoč bi se dala stvar pa urediti takole:

V vsak letni državni proračun se vstavi vsota, katera bi se mogla porabiti za prevedbo pokojnin, n. pr. 50 milijonov dinarjev. Ta vsota bi se začasno dotirala iz uradniškega pokojninskega sklada. Teh 50 milijonov se razdeli po številčnem razmerju upokojencev na 9 banovin in mesto Beograd. Vsaka finančna direkcija razvr-

sti svoje staroupokojence po starosti in jim podeli povišane pokojnine, kolikor pač njena dotacija iz drž. proračuna to dopušča.

Vsako leto bo v območju vsake finančne direkcije neko število staroupokojencev umrlo: na mesto umrlih upokojencev bi avtomatski stopili starostni nasledniki po zadevnem seznamu. Ker se bo število staroupokojencev od leta do leta bolj krčilo, bo zadevna obremenitev drž. proračuna vedno manjša. Zgoraj navedena vsota 50 milijonov je le primer. Tudi vsaka, še manjša vsota je boljša kot nič. Ako se v vsaki finančni direkciji letno še tako majhno število starih upokojencev reši za kratek čas njihovega življenja, kolikor ga jim je še usojeno, telesnega in duševnega trpljenja, je to boljše, nego da se jih tolaži z bodočnostjo, katere menda ne bodo doživeli. Služili so vsi eni domovini, enemu kralju, ni vzroka za razlikovanje državljanov — upokojencev boljše in slabše vrste.

Še lepše se je pa zavzel za doslužene državne nameščence naš celjski narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, za kar so mu staroupokojenci zares dolžni najiskrenejšo neminljivo hvala. Po »Jutru« z dne 27. januarja je v adresni debati pred vso javnostjo zaklical: »Med bednimi so najbednejši vojni invalidi in staroupokojenci. Naši državljani so, nam ravni in enaki, sveta naloga in dolžnost države je, da jim da skromno eksistenco, da ne bodo v isti državi ljudje drugega reda v pravicah.«

Ostali redni stalni uslužbenci so razni uradni sluge, šolski sluge, tržni stražniki, dohodarstveni uslužbenci in poklicni gasilci.

V letošnjem proračunskem osnutku so izdatki za mestne uslužbence znižani za skoro 600.000 Din, ker so bile drag. doklade nedavno znižane na polovico ter izenačene z dokladi drž. uslužbencev.

O prejemkih ljubljanskega župana in mestnega načelnika pa piše v članku o novem mestnem proračunu »Slovenec« od 15. januarja to le: »Pri pregledovanju proračuna pade v oči, kaj prva postavka: plača županu. Lansko leto smo doživeli, da so se zmanjšali dohodki ministrov. Ljubljanski župan pa ima več plače kakor minister ali ban. Če so se nekoliko znižale plače velikega dela mestnega uradništva, naj bi župan s svojim dobrim zgledom prednjačil. Njegova funkcijska pristojbina znaša 120.000 Din letno. Poleg tega je namenjeno za reprezentacijske stroške mestne občine 200.000 dinarjev. Tudi v tej postavki bi se dalo nekaj več prihraniti, kot pa je prihranil sedanjí proračun, ki je znižal to postavko od 250.000 Din za leto 1931.«

ogledovali. Ta brezciljni sprehod ju je privel prav do boulevardov in na trg de la Concorde. Kakor brez uma sta stala pred obeliskom in ga začudeno ogledovala. Gospod Baudin so otrple noge... Končno sta krenila proti domu in stopila v kavarno.

V ti kavarni je nenadoma odnehala vročica, ki ju je že ves dan mučila. Borzni mešetarji so govorili o kupcih. Nekaj stalnih gostov je kvartalo in načičkana dekleta so z vso silo skušale pritegniti pogled moških nase. Neprestano se je čul v dvorani šum kerakov in dim smotk in tobaka iz pip se je dvigal v vijugah pod strop.

Prijatelja sta začutila, kako ju prevzema neko posebno neprijetno občutje in v glavah se jima je počasi, pa jasno oblikoval docela nov pogled na njuno prejšnje življenje. Bila sta oba od tega presenečena... Kako sta le mogla premagati nezaupnost, ki ju je ločila?

Gospod Baudin je izpregovoril prvi: »Gospod Filip,« je jecljal in pri tem ni pogledal prijatelja, »zvesta duša ste. Vendar mi pa tega ne bi bili smeli priznati.

Priznanje uradnikom banske uprave in učiteljstvu.

Na otvoritveni seji banovinskega sveta v Ljubljani dne 8. februarja 1932. se je ban dr. Dr. Marušič v svojem govoru spomnil tudi vsega uslužbenstva pri banski upravi in učiteljstva ter mu izrekel naslednje javno priznanje:

»Absolutna objektivnost ter socialna pravičnost pri upravljanju proračuna banovine je nujen predpogoj za vsako uspešno gospodarsko delovanje. Po tem načelu smo se v preteklem letu ravnali. Smatram za svojo dolžnost, da ob tej priliki podčrtam nemorno in požrtvovalno delo podrejenih mi uradnikov tako pri banski upravi kakor tudi v srezih. Oni se zavedajo, da so v službi naroda ter preko svojih uradnih dolžnosti s srcem vršijo svoje posle ter so vedno pripravljeni, da gredo ljudstvu na roko v vsakem

primeru. Tozadevno ne samo ni bilo nikačih pritožb od širših slojev naroda, pač pa sem slišal od vseh slojev in od vseh krajev izjave priznanja. To je tudi razumljivo, saj živimo v narodni državi in je uradništvo tudi sestaven del naroda, med katerim živi.

Zvest obljubam, katere sem dal pri zadnjem zasedanju banovinskega sveta ter sledeč pobudam gg. članov banovinskega sveta, je banska uprava ukrenila potrebno, da se prosvetne razmere v dravski banovini izboljšajo in zlasti, da sodelovanje med našim učiteljstvom in narodom postane čim tesnejše in pristrčnejše. Z zadovoljstvom lahko ugotavljam, da se je to posrečilo in da je naše učiteljstvo ne samo v šoli mogočen faktor prosvete, temveč da ga vidimo tudi v izvenšolskem prosvetnem delu med prvimi.«

O draginji.

Gospodarska kriza in državni proračun. Pod tem naslovom piše »Kmet-ski list« sledeče: Varčevanje na celi črti. Kjer pa so dohodki manjši, tam morajo biti nižji tudi izdatki, če nečemo delati novih dolgov. Zato bodo znižani ali pa v celoti črtani razni stvarni izdatki, znižani pa bodo tudi osebni izdatki, da se spravijo v sklad s splošnim padanjem cen.

Cene počali rastejo... Ljubljanski »Kmet-ski list« piše pod tem naslovom: »Po dolgih mesecih stalnega padanja cen naših poljskih pridelkov se je začel položaj nekoliko boljšati. Ne še mnogo a vendar. Predvsem so se začele dvigati cene živine, zlasti prašičev itd.«

Znižanje gostilniških cen. K našemu zadnjemu članku dodajamo, da je policijska uprava v Ljubljani ugotovila, da je približno 35 gostilničarjev radikalno znižalo cene prehrani v svojih lokalih. Deloma so znižali cene skoro vsi ljubljanski gostilničarji, ven-

dar so pa še v mnogih lokalih cene previsoke.

Delaystvo in najemnine. Že pred stanovanjsko konferenco v ministru-stvu za socialno politiko so se zbrali v Beogradu zastopniki delavskih strokovnih organizacij in sklenili predlagati, naj veljajo v starih hišah nekdanje najemnine, preračunane v dinarje, pri novih hišah naj se pa, kjer so najemnine pretirane, uporabi zakon o pobijanju draginje. Utemeljevali so ta svoj sklep, da je sedanje stanje, ko zasluzki stalno padajo, najemnine pa ostajajo na isti višini ali pa še naraščajo, trajno nemogoče.

Splitska občina in najemnine. Po vojni je splitska mestna občina vsem svojim najemnikom znižala najemnine za 15%, da s tem da vzgled zasebnim hišnim lastnikom. Pa tudi druge občine bi mogle posnemati Split, ker spada skrb za primerno nastanitev prebivalstva med prve naloge občin.

Vestnik.

Ustne informacije upokojencem. Člani Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani morejo dobiti vsakršna pojasnila o splošnih stanovskih in društvenih zadevah pri predsedniku g. Maksu Lillegu, Slomškova ulica 14, pritličje, vsak torek od 10. do 12. ure. Članske izkaznice in nakazila za znižane vstopnice v kopališče Slon pa dobe pri blagajniku g. Rih. Debelaku, Dalmatinova ulica 1/II, ob istem času. Društvo žal še nima lastnega društvenega lokala, zato tajništvo ne more nuditi članom ustnih informacij.

Zakon o zadrugah državnih uslužbencev. »Službene Novine« št. 27 z dne 5. t. m. objavljajo zakon o zadrugah državnih uslužbencev. O njem bomo še več poročali.

Koliko je pri nas nezaposlenih učiteljev? Ker učiteljski abiturijenti minilega šolskega leta v dravski bano-

vini še niso bili nastavljeni in je razen teh še 54 učiteljev oz. učiteljic, ki so bili nedavno kot zadnji slovenski učitelji v Italiji odpuščeni v Primorju, je torej vseh nezaposlenih učiteljev v naši banovini nad 300. Ker vsako leto učiteljišča v Sloveniji dovrši približno po 250 dijakov, se to število s prihodnjim šolskim letom zviša nad 500, če ne bodo posamezni dotlej sprejeti v službo.

Koliko je drž. računskih uradnikov? Iz »Računskega glasnika« posnemamo, da je pri nas vsega skupaj približno 3.000 državnih računskih uradnikov. Od teh jih je v samem oddelku za državno računovodstvo in proračun približno 850, v ostalih oddelkih finančnega ministristva jih je 180, v posebnih državnih ustanovah 1.200, po drugih raznih ministristvih in njim podrejenih uradih okroglo 680.

sta bridko zdihovala od krute bolečine. Še nikdar se nista čutila tako povezanih in še nikoli nista oba tako zelo ljubila iste žene.

»Berta je bila najboljša soproga!« je rekel gospod Baudin.

»Berta je bila najbolj poštena ljubimka,« si je mislil drugi, da bi se stoično navadil na svojo bolečino.

Cez nekaj časa se je pa obrnil Filip, ki se ni mogel več premagovati, k vdovcu, in zamrmral malce v zadregi:

»Prevaral sem te, Ludovik. Toda pri življenju obeh mojih bratov ti prisegam, da te nisem nikdar sovražil ali zaničeval. Zdelo se mi je, kakor da je Berta Tvoja sestra, Tvoja odrasla, ljubljena sestra...«

»Moja odrasla, ljubljena sestra??...«

»Da, Ludovik!«

In dostavil je:

»Razumel boš torej, da še mnogo huje trpim, kot Ti!«

»Hvala Ti, Filip!... Hvala Ti! — Hvala Ti —« je ječal vdovec.

Šla sta po cesti. Večkrat sta prešla na hodnik na drugi strani ceste in časih sta celo obstala in se objela, ne da bi se zme-nila za mimoidoče, ki so ju radovedno

Saj Vas vendar nisem prav nič izpraševal, gospod Filip!«

»Kaj se mar človek pri takem udarcu usode še more obvladati?« je zaječal gospod Filip.

»O, seveda se more!« je odgovoril gospod Baudin s skoro zadušnim glasom. »...saj mi tudi ona nikdar ni črhnila niti besedice o tem... ona, Berta!...«

Nato je obmoilnil, zakaj ti spomin, so ga s svojo žalostjo kar vdušili.

Absint, katerega je pil, mu je počivil domisljijo. Čisto postrani je sedel na stolu in reke, ki jih je na kamniti mizni plošči krčevito stiskal, so bile tako revne, tako bedne in grde, da je vsa njegova smešnost kar izginila. Zaprl je svoje male oči, malce stisnil ustnice in bil je bled kot stena. Gospod Filip ga je opazoval brez besed.

Kaj se je pa dogajalo v gospodu Filipu? Kakšna velikodušnost je rasla v njem... videti je bilo, kako mu je najgloblja notranjost srca stopila prav do obličja.

»Gospod Baudin!« je odločno zaklical. Oni se je obrnil.

»Nekaj Vam povem, gospod Baudin, samo poslušajte!... Vidite, — povem Vam...«

Skušal se je pravilno izražati, se obotavljal in dejal nazadnje — kakor da se hoče rešiti težkega bremena — čisto naravno:

»Gospod Baudin, — jaz sem grdoba... prava grdoba... in nalagal sem Vas... saj med Vašo ženo — le dobro poslušajte — in menoj ni bilo nikoli niti najmanjše-ga, prav nič...! Zaklinjam se Vam! Nič, prav nič... nikdar, tudi najmanjšega nič!«

Gospod Baudin se je ljubeznivo, žalostno nasmehljaj. Vstal je, plačal, kar sta zaužila in odšel z gospodom Filipom iz kavarne.

Zunaj se ga je tako trdno oprijel za laket, kakor da se boji pasti in priznal mu je:

»Zmerom bova živela lepo složno, kaj ne, midva, gospod Filip... Prav nič nisem hud na Vas, gospod Filip!...«

In brez odgovora je stopal gospod Filip ob strani gospoda Baudina naprej, toda glavo je malce povesil.

Zloraba vozni olajšav železničarjev. Generalna direkcija državnih železnic je zaradi izrabljanja prostih in režijskih voženj uslužbenstva, izdala okrožnico, po kateri se bodo vsem železniškim nameščencem odvzele vse vozne ugodnosti za vselej, če se zalotijo, da vodijo nedovoljeno trgovino s tem, da brez dovoljenja trgujejo z živilimi in drugimi potrebščinami ter jih prenašajo in prodajajo zasebnikom. Če bi se taki primeri česče ponavljali, bi se vozne ugodnosti odvzele vsem železniškim nameščencem. Okrožnica je bila očitno izdana zaradi pavšalnih pritožb s strani pridobitniških krogov.

Nedeljeni pouk na srednjih šolah. Zadnjič smo poročali o zborovanju ljubljanskih staršev, ki so zahtevali, naj ostane tudi za naprej na srednjih šolah nedeljeni pouk, ker bi sicer mnogim dijakom, ki stanujejo izven Ljubljane, ne bilo mogoče nadaljevati študije. Prosvetno ministrstvo je uvaževalo razloge, navedene v spomenici, katera mu je bila predložena, in je odredilo, da se od 1. februarja vrši na srednjih šolah v dravski banovini spet nedeljni pouk.

Kam z našimi maturantkami? Na seji banovinskega sveta je svetnik dr. Lipold opozarjal na potrebo ustanovitve višjih gospodinskih šol, da ne bodo dekleta še naprej tako silila v srednje šole. V Sloveniji je namreč že zdaj nad 250 absolventk realnih gimnazij in sličnih srednjih šol, ki navzlic svojim maturitetnim spričevalom ne dobe primerne zaposlenja. Tem naj bi se omogočil vstop v višje gospodinske šole.

Uradni šiml včasih čudno skače. Nekemu upokojencu v ČSR je bila za držana pokojnina pri upravi staroupokojencev zaradi formalne napake v vlogi. Mož je rekuriral in čez tri mesece mu je bila pokojnina zopet priznana. Segel je po palici ter se odpravil na pot po pokojnino. Ko je v uradu povedal, po kaj je prišel, so mu rekli, da naj prinese potrdilo, da je bil pred tremi meseci res živ. — — — (»Poslušaj«)

Scila in Haribda. Iz »Glasnika železniških činovnikov« posnemamo to-le drobtino iz Slovarja tujih besed in pri-slovic: »Scila in Haribda«. — Samski davek in pravilnik o stanarini za državne uslužbence, ki premišljajo ali naj ostanejo davkoplačevalci — ali naj pa podpro pozitivno stran proračuna »stanarina«.

Iz organizacij.

Izredni občni zbor društva državnih upravnih pisar, uradnikov za dravsko banovino v Ljubljani se vrši dne 6. marca 1932. ob pol 10. uri dopoldne v kletni dvorani hotela Miklič v Kolo-dvorski ulici z dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva in 2. likvidacija društva. Člani se vabijo, da se izrednega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Društvo sodnih izvršilcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 6. marca 1932. ob 13. uri v justični palači v sobi štev. G. tovariši se vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Samopomoč državnih nameščencev in upokojencev, reg. pom. blagajna v Mariboru, objavlja vsem svojim članom, da se vrši redni letni občni zbor dne 7. marca 1932 ob 20. uri v prostorih Nabavljalne zadruge državnih nameščencev in upokojencev, r. z. z o. z. v Mariboru, Lekarniška ulica, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Poročilo revizorjev in glasovanje za absolutorij. 3. Predlog o razpustu društva in priključitev iste-ga k podpornemu fondu Nabavljalne zadruge drž. nam. in upok. v Mariboru. 4. Morebitne volitve novega odbora. 5. Slučajnosti. Ker je občni zbor važen za vsakega člana, da dobi vpogled o društvenem delovanju, se člani naprošajo za sigurno udeležbo. — Odbor.

Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v soboto 5. marca 1932. v salonu gostilne Kajfež v Florjanski ulici. Začetek ob 19.30 uri. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo pregledovalcev računov. 3. Odobritev pravilnika bolniškega sklada. 4. Odobritev pravilnika za dajanje posojil. 5. Predlogi odbora (sprememba društvenega naslova, Superzavarovanje. 6. Volitve dveh članov odbora. 7. Volitve dveh pregledovalcev računov. 8. Predlogi članov in 9. Slučajnosti.

Organizacija upokojenega učiteljs-tva. Na občnem zboru Društva upokojenega učiteljstva dravske banovine v Ljubljani, ki se je vršilo 5. januarja, se je ugotovilo, da je v naši banovini približno 1500 upokojenih učiteljev, od katerih jih je bilo pa v imenovanem društvu včlanjenih samo 351. V zadnjem letu je umrlo 28 članov, pristopilo jih je pa 16. Društvo ima nad 30.000 Din gotovine, izplačalo je pa lani skoro 47.000 Din posmrtnin. Posmrtnina znaša petkratno število članov, zdaj torej približno 1.750 Din. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik splošnega Društva drž. upokojencev, g. Lilleg, ki je poročal o delovanju tega društva. V novi odbor je bil izvoljen za predsednika g. Fr. Gabršek.

Uradništvo po svetu.

Ministrov nič koliko! Do konca minilega leta je bilo v sosedni Avstrijski republiki v dvanajstih letih njene-ga obstoja baš 20 vlad. Najdlje je vladala vlada mons. Seipla od 19. maja 1927. do 4. maja 1929., to je skoro 2 leti. Najkrajši čas je pa »vladal« kabinet Breiskega, ki je vladal baš en dan, namreč od 26. do 27. januarja 1922. V navedenih 20 vladah je delovalo skupno 220 ministrov, nekateri seveda po večkrat.

Preiskovanje izvora uradniških premoženj na Romunskem. Romunska vlada je izdelala zakon o nadziranju premoženja državnih uslužbencev. Zakonski osnutek določa ustanovitev posebne komisije, ki naj preišče izvor premoženj vseh uslužbencev, med katere je prištet tudi ministre, državne podtajnike in narodne poslance. Komisija sme vsakega pozvati na zaslišanje, poizvedovanje in ima pravico iz-

vrševati preglede in kontrolo. Ob vstopu v državno službo mora uslužbenec podati izčrpno izjavo o svojem premoženju, sicer se smatra, da ni bil sprejet. Uslužbenci, ki bi hoteli prikriti svoje premoženjsko stanje, izgube službo.

Nemški upokojenci v inozemstvu. Nemška vlada je pozvala svoje upokojence, ki živijo izven Nemčije, naj sporoče, iz kakšnih razlogov ne živijo v domovini. Vsem, ki ne bodo v treh mesecih dokazali, da so res nujno prisiljeni živeti izven Nemčije, bo pokojnina ustavljena. To pa ne velja za tiste, ki se v treh mesecih vrnejo v domovino.

Odpust omoženih učiteljic. Koroški deželni zbor je sklepal o predlogu, naj se odpuste iz službe oz. upokoje vse omožene učiteljice na Koroškem. Predlog je utemeljen za dejstvo, da je na Koroškem vsega skupaj 173 učiteljev brez službe, za katere mora skrbeti urad za brezposelne. Dokončnega sklepa deželni odbor še ni sprejel.

Nove knjige.

Petelinčkova ženitev. — Šaljivi mladinski zbor, po A. Hajdrihovem moškem zboru in narodnem napevu dvoglasno, oziroma troglasno s spremljevanjem klavirja ali harmonija priredil Anton Kosi. — Učiteljska tiskarna je izdala in založila to glasbeno delce, ki bo jako dobrodošlo šolam in prosvetnim društvom za javne nastope. Lahke, veselošaljive in prikupljive nappev se giblje v primerni legi za mlada grla, spremljevanje klavirja ali harmonija je pisano v lahkem slogu, da ga zmore tudi manj izvežban igralec. — To glasbeno delo, ki je tudi po obliki in tehniški izvedbi odlično uspelo, toplo priporočamo šolam in društvom v nabavo. Cena Din 8.—. Naročila v Učiteljski knjigarni.

Zdravje. Vsebine 11.—12. štev.: Privatna zdravstvena inicijativa. Dr. Bojan Pirc. Moderne metode zdravljenja akutnih infekcijskih bolezni. (Nadaljevanje.) Dr. Val. Meršol. Zaznavanje govora s sluhom, bolezni in higijena ušesa. (Nadaljevanje.) Fran Grm. Zimski zrak. Higijena noge. Slike. IV. (Nadaljevanje.) Pripoveduje

Milan Vrtačnik. Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini. Urejuje dr. Karl Petrič. Vestnik protituberkuloznih lig. Drobiž. V prilogi: Kazalo vsebine VII. letnika. Urednik dr. Ivo Pirc. List izhaja vsakega petnajstega v mesecu in ga toplo vsem priporočamo.

Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Zaloška cesta 2. Letna naročnina za Jugoslavijo 30 Din.

Zdravstveni drobiž.

Higijenski pomen zimskega sporta. Pozimi zrak v sobi pač ni zmeraj najboljše; prezračenje ni izdatno, kurjave je veliko, razsvetljave tudi, premočena obleka izločuje vlago itd. Zato moramo voditi tedaj otroke pridno ven na prosto, da morejo svoja pljuča krepko prezračiti ter s tem vsaj deloma napraviti zdravju kvarno bivanje v sobnem zraku. Isto velja za nas same. Zimski zrak, ki se ga pogosto tako zelo bojimo in ki ima toliko sovražnikov, ni naš sovražnik, temveč prav za prav naš prijatelj; saj vsebuje veliko manj prahu in bolezenskih kalit kot poletni zrak. Vrh tega vpliva mrzli sveži zrak dražljivo na presnavljanje; dihanje in delovanje srca se v prostem zimskem zraku vrši hitreje, tek je boljši, delovanje živcev živahnejše.

In vse te prednosti zimskega zraka se uveljavljajo tem bolj, če se pridruži svežemu zraku še gibanje, pomnoženo delovanje mišic, ki nam prinese zdravo spanje in urejeno prebavo. Najbolje pa moremo oba glavna činitelja zdravega življenja zrak in gibanje, uporabiti v naš prid in v korist naših otrok z zimskim sportom.

Zimski sport je za vse ljudi izborna ohranitvena in osvežujoča sredstva. V mestu je seveda malo prilike za gijitev tega sporta; večinoma le drsanje in deloma tudi sankanje. A že drsanje nas utrdi in ojači našo odporno silo proti prehlajenju itd. V veliko večji meri velja vse to za smučanje. Tam vse kar kipi iz nas, zdravje, veselje, ponos, moč, samozavest.

Pomlajevalne metode imajo le tedaj izgled na uspeh, če gre za predčasno ostarelost; normalna ostarelost se operativnim potom ne da zadržati. (Iz »Zdravja«).

Inseriranje
v „Našem
Glasu“

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA
DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilu-
strirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure
in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsako-
vrstne kredite in posojila državnim uslužbencem
proti poroštvo, zaznambi na prejemke, zastavi življen-
skih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva.
Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vlr nakupa perila,
opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih
potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.